

**LECTIO XL: ΑΚΛΟΝΗΤΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΤΟΥ
ΔΙΚΤΑΤΟΡΑ**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Εκφώνηση

Να αναγνωριστούν οι εναντιωματικές και παραχωρητικές προτάσεις του κειμένου (σύνδεσμος, εκφορά, ακολουθία.)

Λύση

«**Licet mihi ostendas agmina militum:** Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *licet*, εκφέρεται με υποτακτική και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*ostendas*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*iudicabo*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το *tamen*.

licet mortem miniteris: Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *licet*, εκφέρεται με υποτακτική και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*miniteris*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*iudicabo*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το *tamen*.

Etsi senex et corpore infirmo sum: Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση η οποία εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο *etsi*, εκφέρεται με οριστική και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα (*sum*), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

Άσκηση II.

Εκφώνηση

Να αναγνωριστούν οι παρακάτω εναντιωματικές και παραχωρητικές προτάσεις (σύνδεσμος, εκφορά, ακολουθία).

Etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. (Μαθ. XXXVII)

Etsi Sulla Marium hostem iudicari volebat, Scaevola negavit sententiam dicere.

Quamquam mihi mortem minitaris, numquam tamen Marium hostem iudicabo.

(ποια η διαφορά με την αντίστοιχη πρόταση του κειμένου;)

Λύση

***Etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur* (Μαθ. XXXVII):** Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *etiamsi*, εκφέρεται με υποτακτική και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*sint*) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*cogantur*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Etsi Sulla Marium hostem iudicari volebat, Scaevola negavit sententiam dicere: Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση η οποία εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο *etsi*, εκφέρεται με οριστική και συγκεκριμένα με οριστική παρατατικού (*volebat*), γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

Quamquam mihi mortem minitaris, numquam tamen Marium hostem iudicabo. Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση η οποία εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο *Quamquam*, εκφέρεται με οριστική και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα (*minitaris*), γιατί αναφέρεται στο παρόν. Η αντίστοιχη πρόταση του κειμένου είναι παραχωρητική και εκφράζει υποθετική κατάσταση.

Άσκηση III.

Εκφώνηση

Να γίνει χρονική αντικατάσταση του *iudicaretur*.·Να κλιθεί το ουσ. *senex* (βλ. τη Γραμματική στις ανωμαλίες των τριτοκλίτων)

Λύση

Ενεστ.	<i>iudicetur</i>
Παρατ.	<i>iudicaretur</i>
Μελ.	-
Πρκ.	<i>iudicatus sit</i>
Υπερσ.	<i>iudicatus esset</i>
Συντ.Μελ.	-

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομ.	<i>senex</i>	<i>senes</i>
Γεν	<i>senis</i>	<i>senum</i>
Δοτ.	<i>seni</i>	<i>senibus</i>
Αιτ.	<i>senem</i>	<i>senes</i>

Κλητ.	senex	senes
Αφαιρ.	sene	senibus

Άσκηση IV.

Εκφώνηση

Να μεταφραστούν στα λατινικά οι προτάσεις:

Αν και οπλισμένος, δε με τρομάζει (terreo, 2^ο πραγματικό γεγονός)

Ακόμη κι αν είναι οπλισμένος, δε με φοβίζει (κάτι το υποθετικό)

Λύση

Quamquam armatus est, non me terret.

Licet armatus sit, non me terret.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Εκφώνηση

Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για τον καθένα:

senatum: αφαιρετική ενικού

nemo: δοτική ενικού

augur: αιτιατική πληθυντικού

re: αφαιρετική πληθυντικού

mihi: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

agmen: ονομαστική πληθυντικού

mortem: γενική ενικού

senex: γενική πληθυντικού

infirmo: αιτιατική πληθυντικού του ίδιου γένους

urbs: γενική πληθυντικού

Λύση

senatum: **senatu**

nemo: **nemini**

augur: **augures**

re: **rebus**

mihi: **nobis**

agmen: **agmina**

mortem: **mortis**

senex: **senum**

infirmo: **infirmi**

urbs: **urbium**

Άσκηση II.

Εκφώνηση

Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται:

coegerat: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του μέλλοντα

iudicaretur: ο ίδιος τύπος στην υποτακτική του ενεστώτα

ire: μετοχή ενεστώτα αρσενικού γένους γενική ενικού

interrogatus: γ' ενικό οριστικής υπερσυντελικού

dicere: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

instaret: γ' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα

ostendas: β' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου

circumsedisti: β' ενικό υποτακτικής παρατατικού

iudicabo: γ' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα

conservatam esse: απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα

Λύση

coegerat: **coacturus sit**

iudicaretur: **iudicetur**

ire: **euntis**

interrogatus: **interrogatus erat**

dicere: **dic**

instaret: **instaturi sint**

ostendas: **ostendistis**

circumsedisti: **circumsederes**

iudicabo: **iudicaverint**

conservatam esse: **conservatam fore**

Άσκηση III.

Εκφώνηση

minitans, audebat: να γράψετε τους ονοματικούς τύπους των ρημάτων

Λύση

Απαρέμφατο	Μετοχή	Σουπίνο	Γερούνδιο	Γερουνδιακ ό
Ενεστ: minitari	Ενεστ: minitans, (γεν. minitant is)	minitatum minitatu	minitandi minitando minitandu m minitando	minitandus, -a, -um
Μελ: minitaturum , -am, -um esse, minitatu ros, -as, -a esse	Μελ: minitaturus, -a, -um			
Πρκ: minitatum, - am, -um esse, minitatos, -	Πρκ: minitatus, - a, -um			

as, -a esse				
Συντ.Μελ: minitatum,- am,-um fore, minitatos,- as, -a fore				

Απαρέμφατο	Μετοχή	Σουπίνο	Γερούνδιο	Γερουνδιακό
Ενεστ: audere	Ενεστ: audens, (γεν.udentis)	ausum, ausu	audendi audendo audendum audendo	audendus, -a, -um
Μελ: ausurum, -am,-um esse ausuros, - as, -a esse	Μελ: ausurus, -a, -um			
Πρκ: ausum, -am,-um esse ausos, -as, -a esse	Πρκ: ausus, -a, um			
Συντ. Μελ: ausum, -am, -um fore ausos, -as, -a fore				

Άσκηση IV.

Εκφώνηση

numquam tamen ego hostem iudicabo Marium: να μεταφερθεί στην παθητική φωνή.

Λύση

numquam tamen a me hostis iudicabitur Marius

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥΣ

Άσκηση I.

Εκφώνηση

interrogatus: η χρονική μετοχή να μετατραπεί σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση.

Λύση

cum interrogatus esset

postquam interrogatus est

Άσκηση II.

Εκφώνηση

numquam ego ... Marium: Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο με εξάρτηση από το:
Q.M. Scaevola dicit...

Λύση

Q.M. Scaevola dicit numquam se hostem iudicaturum esse Marium.

Άσκηση III.

Εκφώνηση

semper tamen... conservatam esse: Να μετατραπεί ο πλάγιος λόγος σε ευθύ.

Λύση

Urbs Roma et Italia a Mario conservata est.

Άσκηση IV.

Εκφώνηση

ut C. Marius... iudicaretur: α) να μεταφερθεί στην ενεργητική φωνή β) η νέα τελική πρόταση να μετατραπεί σε όλους τους δυνατούς τρόπους εκφοράς του σκοπού.

Λύση

α) ut C. Marium quam celerrime hostem iudicaret. (senatus: Υπ. ενν.)

β) Σκοπός:

με αναφορική τελική πρόταση: qui C. Marium quam celerrime hostem iudicaret

με σουπίνο: iudicatum C. Marium quam celerrime hostem

με εμπρόθετο γερούνδιο (causā + γενική): C. Marium quam celerrime hostem iudicandi causā. Υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη. Μετά την έλξη → C. Marii quam celerrime hostis iudicandi causā.

με εμπρόθετο γερούνδιο (ad + αιτιατική): ad C. Marium quam celerrime hostem iudicandum (το ίδιο και μετά την έλξη, που είναι υποχρεωτική).

Ημερομηνία τροποποίησης: 4/01/2012